

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № 18/к.р. 3/2013
Дата 25.04.2013

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: VASarch@bitex.com

Изх. 453 конституционни съдили
Дата 24.04.2013 г.
(Моля, цитирайте при отговор)

За висшия конституционен съвет
№ 3/13 г.
25.04.13 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 3/2013 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ
СЪДИИ,

По конституционно дело № 3/2013 г., образувано по искане на 49-народни представители за установяване на противоконституционност на § 44, т. 3 и т. 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 94 от 2012 г.), с който е изменена разпоредбата на чл. 169, ал. 4 и е отменена разпоредбата на чл. 179, ал. 1 от ДОПК (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г., последно изм. ДВ, бр. 99 от 2012 г.) Висшият адвокатски съвет изразява следното становище.

1. Считаме за противоконституционни измененията в чл. 169, ал. 4 и чл. 179, ал. 1 от ДОПК, направени с § 44, т. 3 и т. 5 от ПЗР на ЗИД на ЗДДС (обн., ДВ, бр. 94 от 2012 г.), поради което подкрепяме искането на народните представители.

2. Споделяме изцяло изложените мотиви в искането на народните представители за обявяване на противоконституционност на промените в чл. 169, ал. 4 и чл. 179, ал. 1 от ДОПК поради противоречие с основни конституционни права на гражданите, предвидени в чл. 51 и чл. 52 от Конституцията на Република България, а именно – правата на обществено и здравно осигуряване, чието упражняване се гарантира чрез регламентираните в

законодателството ред и начин за заплащане на осигурителни вноски по отделни фондове.

3. В допълнение към изложените от народните представители доводи излагаме и следните съображения.

3.1. Направените промени и въвеждането на автоматизиран начин на разпределение на внесените суми, освен че може да пренасочва суми от такива за социално и здравно осигуряване на работника към данъци на работодателя, води и до пренасочване на суми от един субект към друг и в рамките на данъчните задължения – например: с удържан авансов данък общ доход от доходите на лицата по граждански договори могат да се погасяват данъчни задължения на платеща на сумите (юридическото лице) за корпоративен данък или за ДДС и т.н., както и обратното.

3.2. Направените в ДОПК промени противоречат и на чл. 60 от Конституцията на Република България, който задължава гражданите да заплащат своите данъци. За да имат обаче възможност добросъвестно да изпълнят това свое конституционно задължение, те следва да разполагат с право при извършване на плащане да изберат, определят и посочат кое точно свое публично задължение погасяват. Такова право на избор е регламентирано с нормата на чл. 169, ал. 3 от ДОПК, която и към настоящия момент не е отменена, но на практика не може да бъде реализирана и се обезсмисля след промяната в текста на ал. 4 на чл. 169 от ДОПК.

Автоматизираният ред за погасяване на публичните задължения, въведен чрез промяната в чл. 169, ал. 4 от ДОПК, лишава гражданите от възможността да изпълнят конституционното си задължение за заплащане на данъци. Защото наличието на добросъвестно извършено от тяхна страна плащане на конкретно данъчно задължение няма да доведе до неговото погасяване. По този начин въпреки наличието на плащане съответното данъчно задължение ще остане неплатено. Така гражданите против своята воля и желание и единствено поради промяната в текста на чл. 169, ал. 4 от ДОПК се поставят в хипотезата на нецеляно, но фактично нарушение на конституционното си задължение за плащане на данъци.

3.3. Промените в чл. 169, ал. 4 от ДОПК противоречат и на нормите на чл. 19, ал. 1 и ал. 3 от Конституцията на Република България, провъзгласяващи свободната стопанска инициатива и закрилящи стопанската дейност на българските и чуждестранните граждани и юридически лица. Автоматизираният ред за погасяване на публичните задължения, въведен с новия тест на чл. 169, ал. 4 от ДОПК, нарушава свободната стопанска дейност, тъй като създава правна несигурност по отношение на регистрираните по ЗДДС лица. Въпреки че заплащат своевременно декларирания от тях ДДС за внасяне, тези лица могат да

бъдат deregистрирани, ако внесените от тях суми за ДДС за няколко поредни месеца бъдат отнесени към други данъчни и/или осигурителни задължения. В тази ситуация ще е налице системно неизпълнение на задълженията по ЗДДС и на основание чл. 106, ал. 2, т. 2, б. „б” във връзка с чл. 176, т. 3 от ЗДДС – ДДС регистрацията на лицата може да бъде прекратена от приходната администрация, ведно със всичките утежняващи последици от това за субекта.

3.4. Промените в чл. 169, ал. 4 от ДОПК противоречат и на принципите за правна сигурност и правна предвидимост, които цели да наложи всеки Основен закон, тъй като при автоматизираното погасяване на данъчни задължения и задължения за социални и здравни осигуровки в нито един момент данъчно, социално и здравно задължените лица не могат да контролират плащането на същите – нито по вид, нито по срок, но въпреки това ще носят отговорност – и за забава, и административна, и данъчна, и дори наказателна отговорност.

По изложените по-горе мотиви и подкрепяйки изцяло аргументите в искането на народните представители, намираме, че промените в чл. 169, ал. 4 и чл. 179, ал. 1 от ДОПК, направени с § 44, т. 3 и т. 5 от ПЗР на ЗИД на ЗДДС (обн., ДВ, бр. 94 от 2012 г.), противоречат на Конституцията на Република България и следва да бъдат обявени за противоконституционни.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:**

Д. Доковска
ДАНИЕЛА ДОКОВСКА

